

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 14. Circa Stuprum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

Sect. II. De Præcep. 6. & 9. Problemata. 315

secularium concubinatorum à seculari Iudice sine speciali scripto puniri.

PROBL. VII.

Clericorum Concubinae possunt, & non possunt à Iudice seculari puniri.

118
Non possunt
iudicari.

Concubinae Clericorum in foro, ac iudicio seculari iudicari non possunt, nec pro præterito crimine castigari: nec valent secularia statuta, quæ in ipsas penam decernunt. Quia earum infamia videtur in Clericos recidi, quorum delicta non sine graui nota publicantur: & apud seculari tribunal non bene audit Ecclesiastici status puritas. Sic Abbas ad cap. cum sit generale, num. 25. de foro compet. Iason. ad l. penult. num. 17. de iurisd. omn. iudic. Palati. repet. rubr. §. 39. num. 7.

119
Iudicari pos-
sunt.

Clericorum concubinae possunt à Iudice seculari puniri, & pro crimine prælapso castigari: & valent statuta secularia quæ in ipsas penam decernunt. Quia præterquam quod legibus Romanorum, totius Hispaniæ l. 21. part. 4. Galliæ, &c. in concubinas penæ decretae sunt; omni iuris fundamento caret, denegare secularibus Iudicibus potestatem puniendi temporale crimen à seculari persona commissum. Fagund. Decal. l. 6. cap. 2. num. 23.

120
Certum hoc
mihi.

Hoc mihi certum. Nam infamia illa Clerici complicitis sui loci criminis, per accidens sequitur, & non intenditur in iudicio, ubi concubina merè secularis acculatur; & velint, nolint Clerici in illa consentire virtuositer, quando crimen voluntariè patrarent, vnde voluntariè se huic periculo exposuerunt.

PROBL. VIII.

Possunt, & non possunt occultæ Clericorum Concubinae apud tribunal seculari accusari, & puniri.

121
Possunt qui-
dem.

Possunt à Iudicibus secularibus puniri occultæ Clericorum Concubinae. Quia cum delictum occultum sit, Clerici ex infamia non videntur quodammodo puniri. Cum autem publica concubinae accusantur, & puniuntur, in Clericorum dedecus supplicium illud refundi videtur, & sic quodammodo, & ipsi puniuntur. Hoc supponere videntur Anani. ad rubric. de adult. num. 4. Felin. in cap. Cum sit generale, numer. 24. de foro compet. Boërius de cis. 72. Perez ad leges Castelle lib. 1. titul. 2. lib. 21. Iuli. Clar. in pract. crimin. question. 27. numer. 4.

122
Minimè pos-
sunt.

Minimè possunt occultæ Clericorum concubinae à secularibus Iudicibus puniri. Quia hoc à iure non probatur, imò contrarium probatur in iure ex generali regula c. Qualiter. 2. de accusatorib. quæ prohibet aduersus non infamatos inquisitionem fieri. Fagund. Decal. l. 6. cap. 2. num. 24. & omnes communiter.

123
Hoc omnino
certum.

Hoc omnino certum. Quia omnes leges tam Canonicae, quàm civiles penas suas in publicos tantum concubinario, & concubinas decernunt, Eschob. & Menad. Theol. Moral. Tom. IV.

vt constat ex tit. de cohabit. Clericor. & mulier. Certè crimina occulta Deo soli reuerantur, nec publica pena delictum secretum potest respicere, aut cum illo habere proportionem.

CAPVT XIV.

Circà Stuprum.

PROBL. IX.

Virgo consentit in deformatione sub cura parentum existens: Tunc datur, & non datur Stuprum.

DUO defloratio virginis continet specialem deformitatem distinctam à simplici fornicatione, quando virgo adest sub potestate parentum, vel tutorum, vel eorum qui loco parentum sunt: secus si extra hanc potestatem sit, siue iuris. Quia si sub parentum custodia existit, etiam si ipsa sponte consentiat, specialis iniuria parentibus irrogatur: dantur enim tunc non solum in honore vehementer; sed etiam in facultatibus, nam cogentur vel dotem augere, si eas velint coniugio aptare vel totius vitæ cursu alere innuptas. Neque enim illæ possunt cedere iuri suo, dum sub parentum adsunt potestate cum tanto illorum præiudicio, cum sui iuris adhuc non sint: vnde haud satis erit earum consensus. Sic D. Tho. 2. 1. quest. 64. art. 6. D. Antonin. part. 2. tit. 5. c. 2. initio. Angel. v. Stuprum, Syluest. v. Luxuria quas. 1. Tabie. v. stuprum. num. vni. Tolet. lib. 3. cap. 18. num. 2. Henric. lib. 2. cap. 8. n. 2. Filliuc. tract. 3. cap. 3. nu. 66. & alij.

124

Tunc datur
stuprum.

Pecatum illud, quod patrat in virginis defloratione, ea volente, ac libere consentiente, stuprum non est, nec à simplici fornicatione specie distinguitur, quamvis virgo sub cura parentum, vel aliorum qui loco parentum sunt, sit constituta. Quia hic in parentes non datur iniuria, neque in sponso futuros, aut damnum vllum irrogatur. Nam virgo est sui corporis domina, non parentes, neque illius futurus sponsus, quisquis ille erit; & violator Virginis non laedit parentis honorem, aut spoli futuri immediatè, ac directè, sed immediatè, & indirectè volente scilicet, ac consentiente virgine. Neque parentes, vel futuri sponsi in facultatibus suis damnum accipiunt, quia si stuprum est occultum, non tenentur illud manifestare, & possunt filiam tradere viro, ac si virginitatis flore potiretur, quia sufficit publicè talis reputetur. Nec filia se nobiles sequere, & habiles ad coniugium; alioquin enim non possent licite vouere castitatem, aut innuptæ manere. Denique, nulla ratio propat, patres habere maius dominium in filia virginem, quàm in soluta. Cum ergo non sit speciale peccatum abuti soluta sub paternâ potestate constituta, ita nec Virgine, si sponte consentiat. Ita Sanc. l. 7. de mar. d. 14. n. 5. Sayr de pen. 10. d. 2. 2.

125

Tunc non datur
stuprum.

De 2 sect.

sect. 4. num. 3. & 6. Petr. Nauar. lib. 1. de restit. c. 3. num. 4. & 9. Valg. 1. 2. q. 7. art. 2. d. 1. 1. 2. num. 1. & 3. Lelli. tom. 1. lib. 2. cap. 10. d. 1. num. 5. Fagund. Decal. lib. 6. cap. 4. num. 7. Sotus in 4. dist. 18. qu. 2. art. 4.

126
Communi-
orem hodie
hanc partem
existimo.

Communiorem hodie proximam sententiam esse putarim. Nam si laeduntur parentis facultates, quando est publica defloratio, id quidem fit volente, ac consentiente filia, quae tanquam sui corporis dominarius habet, ut absque iniuria patris tale damnum per accidens inferat, suo corpore illicitè utendo. Haud aliter qui suo in agro puteum fodit, non tenetur damnum reficere vicino, cuius purgi venas suum in puteum decurrentes incidit. Quia vius est iure suo, & per accidens inde vicino damnum illud aduenit. Quemadmodum qui iniuste custoditur in carcere, potest cum damno carcerarii aufugere, quia suo iure vitur.

127
Hinc quinque
collariis elicio.

Hinc quinque collariis elicio. & virgo consentit, non tenetur deflorator in confessione circumstantiam Virginitatis aperire. Solum tenetur ille explicare, quando vel copulam habuit, vel desiderauit habere cum Virgine inuita. Tenetur deflorator aperire Virginitatis circumstantiam, si dolo, ac fraude Virginem deceptit. Fraus enim & dolus violentiae aequipolent, & iniuriam continent. Non est stuprum proprie loquendo, sed simplex fornicatio respectu puellae, quando illa lubens e patris domo rapitur. Quamvis enim sit raptus respectu parentum, quibus vis inferitur, ut videbimus; non tamen est stuprum respectu illius; & ideo illa circumstantia raptus respectu parentum erit necessario fatenda, non hæc respectu filiae. Qui deflorauit Virginem, potest consentientem, si nihil ei promittit, ad nihilum pro Virginitate ablata tenetur.

PROBL. X.

Stuprum committitur, & non committitur etiam in Vidua honesta.

128
Committitur
plane.

Stuprum committitur, non solum in Virginem, siquidem sponte consentiat, siue non consentiat; sed etiam in Viduam honestam. Quia id non obscure asseritur, Item l. Julia de adulter. Nam viduitas honesta Virginitati quodammodo aequiparatur. Sic Farinac. tom. 4. qu. 147. §. Stuprum, num. 10. Innocent. & Hostiensis. ad c. 2. num. 1. vers. lex tantum dicit, de adulter. Ioan. Andr. ibi, num. 1. Butrius numer. 4. Abbas num. 5. Zabarella numero secundo, Salicet. ad l. eum qui duos, numer. 2. Codic. ad leg. Iulii de adulter.

129
Minime per-
petratur.

In viduam honestam stuprum minimè perpetratur. Quia illi textus loquuntur de stupro latissime, non de stupro propriissime. Solum enim datur propriissime stuprum, quando virgo defloratur, ipsa renitente, ac dissentiente. Ita Fagund. Decalog. lib. 6. cap. 4. num. 14. & alij communiter.

130
Proprie stu-
prium non com-
mitti in Vi-
duam existi-
mo.

Profectò strictissime, & in verissima acceptione sic stuprum definitio: Est concubitus vi-ri cum femina Virgine, quo eius integritas perditur, & iniuria illius violatur. Itaque violari debet carnis integritas ad verum stuprum, ut

asserit Sanch. lib. 7. de matrim. d. 14. Valg. 1. 2. d. 1. 2. cap. 2. Lelli. lib. 2. ca. 10. dub. 1. Sotus in 4. dist. 18. qu. 1. art. 4. Nauarra lib. 2. de restit. cap. 1. num. 43. & omnes ferè Doctores cum D. Tho. 2. 2. qu. 194. art. 7. Unde non erit proprie stuprum illud quo femina vidua honesta fame corruptitur.

PROBL. XI.

De iure Canonico cogendus, & non cogendus deflorator, Virginem dotare, si velit verberum poenam sustinere.

De iure Canonico cogendus stuprator primò Virginem defloratam dotare, & in super eam sibi in vxorem ducere, si autem non vult ducere, post constitutionem dotis virgis exsultat. Quia cap. 1. de auar. id precipitur. Sic Nauar. sum. cap. 16. num. 16. Socius ibi, qu. 6. Conrad. in pract. rubr. de stupro, num. 17. Anton. Gomez ad l. Tauri §. 8. num. 6. in Clar. in §. in primum, numer. 3. vers. laicus autem. Thelaur. de off. P. de m. dec. 3. num. 2. & 3. Tulch. concl. 709. numer. 6.

De iure Canonico cogendus non est stuprator Virginem defloratam dotare, si vult verberum sustinere poenam. Quia verberum vilis poena tanta est, ut non iam aequaleat iniuria, verum & superare videatur. Ita Innocent. ad cap. Peruenit, de adulter. ad finem. Hostiensis ibi, num. 4. ad verb. corporaliter, & num. 5. Ioan. Andr. num. 5. ad verb. Rerudatur. Butri. num. 2. Henric. Bohic. num. 4.

Ego quidem primam sententiam veriorē, ac communiorem esse pato, quæ communiter in praxi asseruatur. Nam si deflorator non vult defloratam puellam ducere in vxorem, ultra dotem, vel poenā a verberum, iuxta primæ sententiæ Auctores afficitur: vel aut pecuniaria, aut alia simili Iudicis punitur arbitrio. Et certè deflorationi dotis assignatio debetur: nequitia verò eam nolendi ducere in vxorem verberum poena vindicatur.

PROBL. XII.

Deflorator Virginis sponte consentientis tenetur, & non tenetur in conscientia restituere illius parentibus damnum inde eis resultans, supplendo augmentum dotis, quo femina deflorata indiget.

Tenetur quidem. Quia re vera parentes in eo sunt damnificati à defloratore: At Tenetur pro qui alteri iniusta est damni causa, tenetur illud restituere. Sic D. Thom. 2. 1. qu. 154. artic. 6. & ibi Caxetan. Abul. ad cap. 5. Mat. quæst. 20. Guilhelm. quem refert, ac sequitur D. Anton. 2. tit. 5. cap. 6. §. 1. Bernar. Diaz in pract. cap. 83. num. 6. & ibi Salzed. in addit. v. Non debent. Corduba l. 1. q. 9. §. 13. Valent. 2. 2. d. 9. qu. 1. puni. 3. Gutier. l. 1. q. 9. canon. cap. 37. num. 24. Ludou. Lop. part. 1. inst. cap. 77. Manu. tom. 1. sum. cap. 108. concl. 3. num. 3.

Minimè

Se& II. De Precept. 6. & 9. Problemata. 317

¹³⁵
Non tenetur. Minimè tenetur, aut defloratæ femine libere consentienti, aut eius parentibus. Quia neque illi, neque parentibus gessit iniuriam. Non illi, quia illa est domina suæ famæ, ac signaculi Virginalis; & volenti ac consentienti nulla irrogatur iniuria; non parentibus, quia si hi aliquid ius habebant in signaculo Virginali, aut fama filię, est ab ipsius voluntate dependenter: ac proinde deflorator per accidens honorem, ac ius parentum læsit. Ex læsione autem facta per accidens nulla resultat obligatio iustitiæ in conscientia. Itæ Lessi. lib. 2. cap. 10. dub. 2. num. 9. Valq. 2. 2. qu. 7. art. 8. d. 112. nu. 3. Suar. de penit. d. 22. scilicet 4. num. 6. Nauar. sum. cap. 16. num. 16. Sotus lib. 4. de iust. qu. 7. art. 1. ad 3. Sanch. lib. 7. de matrim. d. 14. num. 11. Sayr. in Clavi. lib. 1. cap. 1. num. 16. alios citans Nauarra de restit. lib. 2. cap. 3. num. 423. dub. 2. Veracr. part. 3. spec. art. 19.

¹³⁶
Hanc sententiam veriorē esse credo. Quia præterquam quod id fert usus, filia volens porci hoc damnum pati, nil de honorē parentis curans absque iniuria illius: sicut potest quilibet absque iniustitia in parentem aliud quodcūque scelus perpetrare, quamvis inde toti familiæ dedecus sequatur. Addiderim, ipsam filiam voluisse spontē illam nuptiarum pati iacturam: quate non tenetur pater ei dotem augere, ut competenter nubat: & ipsa potest, invito patre, inferiori nubere, quin nec ipsa nec inferior ille patri sponse aliquid restituere teneatur ratione iniuriæ à damno præcisæ. Certè si ipsa deflorationi suæ consentiens pecunias haberet, quis posset patri iniuriā compensare, non teneretur ex illis satisfacere, cum tamen sit causa principalis iniuriæ; minus igitur tenebitur deflorator filię illius libere consentientis.

PROBL. XIII.

Qui Virginem vi, vel importunis precibus corripit, satisfactione ei præstita, adhuc tenetur, & adhuc non tenetur illius parentibus aliquid pro iniuria illata restituere.

¹³⁷
Nonnulla suppono. S'Vppono, quamvis corruptor nihil promiserit puellæ, si tamen dolo, aut vi aut importunis precibus eam defloravit, teneri vel illam ducere vel damnum reparare. Sufficit tamen, si ei restituat maioris dotis tantum, quanto indiget, ut talem maritum inueniat, qualem virgo inueniret iuxta prudentis arbitrium. Quod etiam restituendum erit quamvis puella sui iuris sit, & parentes non habeat, auctore Nauarro sum. cap. 16. numer. 17. addente, non obligari ad eam omnino dotandam; quia id pœna est, quæ in foro conscientię debetur, donec à Iudice post latam sententiam infligatur. Sanch. lib. 4. de matrim. d. 7. num. 5. & 6. Adicit adhuc Nauar. teneri ei restituere aliquid amplius pro verecundia, in qua totius vitæ cursa est mansura, & pro contumeliis, quas ob id à marito accipiet. Sed huiusmodi restitutionem tunc habere locum putarim, quando stuprum fuit manifestum. Quæsierim verò, nū parentibus femine defloratæ teneatur corruptor aliquid pro iniuria illata restituere?

¹³⁸
Tenetur quidem Quia si ipsi puellæ aliquid Esch. & Mend. Theol. Moral. Tom. IV.

debetur addici pro rubore, ac contumeliis, rubore, ac contumelia parentes ob filię publicam deflorationem proculdubio afficiuntur; quæ debet compensari. Sic Petr. Ledes. de matrim. q. 45. art. 4. dub. 1. Philarc. de offic. Sacerd. tom. 1. part. 2. lib. 4. cap. 17. Carbo. de restit. qu. 16. conclus. 9. & alij.

¹³⁹
Non tenetur. Minimè tenetur. Quia qua satisfactione deflorator Virgini corruptæ compensat iniuriam, parentibus simul fecit satis; quare eo dotis supplemento restituto, nihil parentibus ultra debetur. Itæ Sanch. lib. 7. de matrim. d. 14. num. 12. Fagund. Decalog. lib. 6. cap. 5. numer. 5. & alij.

¹⁴⁰
Idem assero. Nam parentum rubor, vel dedecus accidentale est. Attamen si ex ingressu defloratoris ad Virginem rupta est domus parentum, vel aliud damnum illius rebus illatum, non dubito, teneri stupratorem illud eis in conscientia restituere.

PROBL. XIV.

Puella vi deflorata tenetur, & non tenetur defloratorem equalis qualitatē paratum; acceptare in maritum; sed potest, & non potest dotem postulare.

¹⁴¹
Teneri deceptare. Quidolo, vi, aut importunis precibus Virginem defloravit, paratus sit eam ducere, & nec ipsa, nec parentes eius velint, sed postulent dotis augmentum; aut illati damni valorem: tenetur puella illum acceptare in maritum, ei in conditione, seu qualitate respondentem: alioquin corruptor liber à restitutionis obligatione manebit. Quia inito coniugio perfectius iniuria, quam dote addito compensatur. Sic Couar. p. 2. de sponsal. cap. 6. §. 8. num. 19. & alij valde probabiliter.

¹⁴²
Non tenetur. Non tenetur deflorata vi, aut dolo puella defloratorem paratum eam ducere acceptare in maritum, siue ille equalis, siue superioris sit qualitatē: sed poterit postulare dotem. Quia ratione ob illo puellæ, aut parentibus illatæ, optio apud illam, & parentes eius manet. Itæ Lessi. 10. 1. 2. de iniur. per stupr. cap. 10. dub. 2. num. 12. Fagund. Decalog. lib. 6. cap. 5. num. 6.

¹⁴³
Verius hoc mihi. Verius hoc existimo. Adicit Lessius, si è coruptor, velit compensare pecuniis, & illa nolit pecuniarum, sed coniugij compensationē: non teneri eam ducere in foro conscientię antè sententiam latam; sed sufficere damnum reparare. At probabilius crediderim cum Fagundez in vtroque casu optionem penes defloratam manere ob iniuriam illi illatam.

PROBL. XV.

Puella vi, dolo, aut importunis precibus deflorata, postea commoda nuptiis sortita est, ita ut defloratio nullius ei damni causa existerit: Certè deflorator tenetur adhuc, & non tenetur pretio deflorationem compensare.

¹⁴⁴
Teneri omnino. Tenetur planè. Quia damnum illud illatum ei fuit per iniuriam, & iniusticiam, quod non debet remanere. Dd 3 erat

erat de seipso estimabile : & per accidens fuit, quod æquè commodas nuptias sortiretur, & pariter non deprehenderit deflorationem. Sic Sayr. in *Clavi*, lib. 1. c. 1. n. 29. Cordu. lib. 1. qu. 3. Salon. 2. 2. qu. 62. art. 2. controu. 5. Valent. rom. 3. d. 9. qu. 3. punct. 3. Victor. & alij apud Sayrum. Adiciunt tamen, non teneri deflorem ante Iudicis sententiam dotem ei integram addicere, sed aliquid prudentis arbitrio. Quia dare totam dotem est pœna à lege imposita, quæ non nisi post sententiam latam debetur.

145
Minimè te-
netur.

Non tenetur ei aliquid restituere. Quia restitutio fit tantummodo pro damno secuto, ac dato, & non pro ipsa Virginitatis ablatione, aut amissione famæ; fama enim, & Virginitatis ablatio estimationem non recipiunt. Hic verò nullum damnum fuit secutum, aut datum: nam æquè scemina illa nuptias inuenit: & quamvis deflorator in periculo patiendi damnum constituit, parum refert; quia constituitur aliquem in periculo amissionis bonorum ad restitutionem non obligat, nisi re vera damnum sequatur. Ità Lessi. rom. 1. lib. 1. cap. 10. dub. 2. num. 17. Nauar. sum. cap. 16. nu. 15. & alij.

146
Hanc proba-
biliorem in
dico esse sen-
tentiam.

Opinionem hanc probabili satis primæ præferendam duxi. Quod si obiecias: Ergo puella, quæ iam aliquid accepit pro satisfactioe deflorationis, si æquè nubat, tenebitur illud restituere: Negatiuè respondeo; quia poterat antecedenter expressè cum illo pacisci de damno, quod probabiliter timebatur: & ratione huius pacti si fuisset expressè celebratum, potuisset illud pretium, quamvis nullum damnum fuisset secutum, retinere: iam enim sese periculo exposuit, quod est pretio estimabile. At quamvis hic nullum pactum antecesserit expressum, attamen ubi illi post commissum stuprum aliquid is in satisfactio-nem dedit, aut illa ante eius patrationem ali-quid accepit, ea intentione datum, vt illa consentiret, aut vt pro compensatione maneret: pactum iudicatur implicitum, vel donatio quadam remuneratoria; quare in neutro casu illa restituere tenebitur.

PROBL. XVI.

*Si quis sine dolo, fraude, aut precibus im-
portunis accedat ad eam, quæ non est ab
alio deturpata, pro Virgine tamen puta-
tam communiter: tenetur, & non tenetur
ei aliquid restituere si res euul-
gatur.*

147
Tenetur.

Tenetur profecto. Si res euulgatur, & ob id ea nota afficitur. Quia licet ad nihilum ei pro Virginitate erepta teneatur, debet tamen ei pro fama erepta damnum restituere. Sic Maior in 4. dist. 37. qu. 33. Nauar. sum. cap. 16. num. 19.

148
Non tenetur.

Si ipsa voluntariè consensit, vel se obtulit, non tenetur vir ex iustitia ei aliquid restituere, etiam si res: (sine culpa tamen viri) diuulgetur. Quia nec famam, ne coniugium futurum ei per vim abstrulit: volenti enim, & consentienti nulla fit vis, nulla iniuria. Si

verò culpa viri ad eam accedentis eam scemina subeat infamiam, verbi gratia, quia ea in loco tuto consensit, aliter minimè consensura ille verò publicè se iactans, vel alia via manifestans, illam infamauit: tunc quidem iniustus est damnificator: quare tenetur eam dotare, vel via alia ei satisfacere. Sayr. in *Clavi*, lib. 1. cap. 1. num. 66. Nauarra de resu. cap. 3. num. 449. & alij communiter.

Longè probabilius hoc existimo adiciens, si illa voluntariè non consensit, sed per vim, fraudem, aut preces importunas ad illam quis accessit, quam Virginem esse putabat, & ab alio corruptum inuenit; sed communiter illa pro Virgine existimabatur, suæque causa infamata fuit: teneri eam dotare, vel aliter damnum illatum ei restituere. Quia illa iuste, & sine iniuria huius bonæ famæ erat in possessione, à qua per iniuriam, & violentiam fuit ab iplo priuata. Mecum Nauarra ubi supra.

PROBL. XVII.

Preces importune, quæ æquipollent violentiæ, sunt & non sunt ille, quæ sunt per crebras, ac repetitas rogationes, deambulationes, munuscula crebro emissæ.

Quæ fieris, quænam sint importunæ preces, quæ violentiæ æquipollent, & per quas consensus scemina per vim extoritur censetur: Certè preces importunæ sunt illæ, quæ sunt per crebras, ac repetitas rogationes, deambulationes, replicata munuscula. Quia hæc respectu leuium puellarum vim habent coactionis. Sic Nauar. sum. c. 16. n. 16. Corduba l. 1. qq. 9. 1. dist. 4. & 7. Caiet. 2. 2. q. 54. Syluest. l. 1. luxuria, q. 5. Gloss. ad c. sciens de reg. iur. in 6.

Non sunt preces importunæ, quæ violentiæ æquipollere valeant, illæ quæ sunt per crebras ac repetitas rogationes, deambulationes, munuscula: sed requiritur etiam metus aliquis salutem reuerentialis, vel leues minæ, vel promissiones aliquæ dolosæ: verbi gratia, si fingeret vir, se esse nobilissimum, diuissimum: vel si esset superior, dominus, aut vir magnæ auctoritatis, cui scemina ob reuerentiam contradicere non audeat. Quia secluso hoc dolo, & preces crebræ, ac repetitæ munuscula voluntatem potius augent, quam auferunt. Quare opus est, vt ad hæc preces accedat metus aliquis reuerentialis, vel timor, vel dolo. Ità Nauarra de resu. l. 2. c. 3. n. 45. Ledel. 1. p. qu. 18. art. 1. Lessi. lib. 2. cap. 10. dub. 2. num. 17. Fagund. Decal. l. 6. cap. 5. num. 11. Et existimo D. Thomam 1. 2. qu. 6. a. 7. mentis eiusdem esse.

Hoc magis probò, adnotans tamen, fieri posse, vt importunitas tanta sit, vt ratione illius secluso omni metu, ac fictione, preces importunæ violentiæ æquipollentes censentur: vt si adeo importunè quis sceminam sollicitet, vt malit ipsa detrimentum pati Virginitatis, quam iis precibus angit. At hoc rarissimè continget. Quia molestiam illam plerumque scemina poterunt, ira concepta, excutere: & quia quamvis initio repugnare videantur, (vt à Lessio didici) postmodum libere consentiunt. Vnde iuxta Menoch. de vi. l. 1. c. 2. casus 88. n. 10.

SECT. II. De Præcep. 6. & 9. Problemata. 319

Et casu 420. n. 110. & Tusc. concl. 710. m. 1. vol. 7. & Santium l. 4. de matr. d. 7. a. m. 8. illas dixerim preces importunas, ob quas aliquis magis vult in re petita consentire, quam tan vehementibus suasionibus affligi, ac molestari: hoc enim in casu videtur consensus eligi tanquam minus malum. Sed quia femina sollicitate facile, concepta ira, eas preces possunt declinare, & quia aliquando solent eam afflictionem, ac molestiam dissimulare, cum tamen liberè consentiant: quando dentur, vel non dentur præfatæ præces, prudens Iudex adiudicabit: totum enim hoc negotium ex illius pender arbitrio. Denique si primo minæ præcedant, & postea tempore aliquo elapso preces blandæ sequantur: huiusmodi preces importunas esse iudicari. Quia præsumerem, tunc adhuc præcedentem metum durare.

PROBL. XVIII.

Quando quis fide promittit nuptias feminae, quam sit esse corruptam (modo non sit honesta fama vidua) ut illius copulam assueatur: ea secuta, tenetur, & non tenetur eam ducere, si aliunde non sint dispares conditione.

¹⁵³ Tenetur sanè. Quia fuit contractus ex utraque parte onerosus, nec est inter contrahentes disparitas, nec fraus aliqua ex parte feminae intercessit: & illa non aliter consentiret. Copula ergo secuta, ius ad nuptias acquisit, fuit enim pactum corporis pro corpore. Quare cum contractus impletus sit ex parte feminae, tenetur vir ex sua illum implere. Sic Manuel 10. 1. sim. c. 20. 8. falso allegans Sorum, & Nauarrum. Paludan. in 4. dist. 28. q. 1. a. 2. concl. 4. numer. 14. Cordu. sim. q. 49. Ludou. Lop. p. 1. Instr. 76.

¹⁵⁴ Non tenetur. Quia ducere corruptam non est quid æquale valori copulae habitæ cum non virgine, sed longè maius. Quare non tenebitur eam ducere, licet fortè id aliter compensare teneatur. Ità Sanch. l. 1. de matr. d. 10. n. 23. Syluest. v. Matrimonium 4. q. 8. Henriq. l. 11. c. 11. numero secundo. Ludou. Lop. p. 1. Instr. 4. 7. 8. Hinc emergit. Veracr. p. 3. spec. a. 19. concl. 6. & alij.

¹⁵⁵ Hæc sententia mihi est probabilior. Attamen primam omninò esse tenendam puto, quando esset vidua bonæ famæ infamæque labem ex ea copula contraheret, ob quam inepta matrimonio redderetur. Quia non video tale damnum aliter posse decenter compensari. Mecum Ledel. de matr. q. 45. a. 4. dub. 1. & Nauar. l. 4. consil. tit. de sponsal. cons. 48. Vnde minimè audierim Veracruz p. 3. spec. a. 19. concl. 6. asserentem, fictum promissorem non teneri corruptam cuiuscumque conditionis sit, ducere; tenetur enim si vidua sit famæ honestæ, etiam iuxta secundæ sententiæ Doctores.

PROBL. XIX.

Quando quis fide femine aequali nuptias promittit serio promittenti, haud copula secuta: tenetur, & non tenetur fictus promissor in foro conscientie cum illa coniugium intrare.

¹⁵⁶ Contrahentes sunt æquales, vel quasi æquales, (parum enim pro nihilo reputatur,) & non fuit copula secuta, nec vllum damnum præter violatam fidem sequitur: vnus autem fide promittit, & sine intentione se obligandi: alter verò serio; tenetur fictus promissor in conscientia foro contrahere; quia ille ex iniustitia tenebatur verum consensum adhibere: quare iniustitiam ficto consensu violauit: Ergo ut iniustitiam auferat, tenetur verum habere consensum, & sic tenetur ex iniustitia contrahere: nec sufficit dotare, aut pecuniis compensare, non enim in specie promissa satisfacit. Sic pauci Doctores inter quos est Petride Ledel. de matr. q. 41. a. 1. dub. 4.

¹⁵⁷ Non tenetur. Quia re vera & coram Deo non se obligauit: & aliunde nullum damnum est ex ficta promissione secutum. Solùm ergo peccatum illud iniustitiæ in intentione coram Deo, & quoad Deum mansit. Ità Sanch. l. 1. de matr. d. 10. num. 26. Molina 10. 2. de in i. tr. 2. d. 35. 2. Veracr. p. 3. spec. a. 19. concl. 9. Cordu. q. 1. 1. q. 13. Henriq. l. 11. c. 11. num. 2. Fagund. Decal. l. 6. c. 5. n. 22.

¹⁵⁸ Idem assero, remque opposito exemplo confirmo. Si Antonius Petro centum fide aureos promitteret, si Vallisoleum peteret, Petrusque illam promissionem acceptasset, & antequam Petrus ab Antonio peteret, hic dissolueret contractum: nihil Antonius Petro debet, nec erga eum iniustitiam committit. Nam ratione promissionis nihil debet, cum ficta fuerit: ratione autem iniuriæ nihil etiam ei debet; Petrus enim nihil dedit Antonio, nec amisit. Vnde si Antonius contra iniustitiam deliquit, fuit quo ad intentionem ficto consensu nullum namque effectum habuit, cum nullum damnum Petro inde fuerit secutum.

CAPVT XV.

Circa Incestum.

PROBL. XX.

Commixtio cum consanguinea uxoris in matrimonio tantummodo rato, & non consummato: si, & non est Incestus necessarius in confessione explicandus.

¹⁵⁹ St quidem. Quia ex matrimonio rato non consummato affinitas oritur. Sic D. Tho. 4. dist. 41. Sorus ibi, q. 1. a. 2. Syluest. v. Matrimonium 8. q. 1.

D d 4 Non